

ΤΟ ΒΗΜΑ

Η Ευρώπη αφυπνίστηκε!

Στέλλα Πριόβολου

07.05.202509:39

Στο ζοφερό για την επιστήμη περιβάλλον της Αμερικής, η Ευρώπη υψώνει το ανάστημά της με την πεποίθηση ότι η ελευθερία της επιστήμης και της έρευνας είναι ένα από τα ισχυρά της σημεία.

Οι άνθρωποι της Επιστήμης και της Τέχνης υποστηρίζουν πάντα, από τον Μεσαίωνα μέχρι σήμερα, το δίκαιο των ανθρώπων που ταπεινώνονται από την εξουσία. Έτσι, έντονη ανησυχία στο ακαδημαϊκό και ερευνητικό προσωπικό των Πανεπιστημίων της Αμερικής προκαλούν οι παρεμβάσεις της κυβέρνησης του Προέδρου Τραμπ στην εκπαίδευση και την έρευνα, με αναστολή ομοσπονδιακών κονδυλίων, κατάργηση τμημάτων, αλλά και «εξωτερικό σώμα» για τον έλεγχο των ακαδημαϊκών θεμάτων, και ιδιαίτερα αυτών που σχεδιάζονται για το κλίμα. Είναι, εξάλλου, γνωστό ότι ο Τραμπ, μόλις ανέλαβε την εξουσία, υπέγραψε την αποχώρηση των Η.Π.Α. από την Συνθήκη των Παρισίων για το κλίμα. Έφτασε μάλιστα ο ίδιος να παγώσει την επιχορήγηση 2,2 δισ. δολαρίων στο Χάρβαρντ, γιατί δεν... συμμορφώθηκε στις απαιτήσεις και τις εντολές του, ενώ και άλλα πανεπιστήμια βρίσκονται στο στόχαστρο!

Τα αποτελέσματα έρευνας του περιοδικού Nature είναι ενδεικτικά. Σχεδόν 1.200 στους 1.600 επιστημονικούς ερευνητές εξετάζουν το ενδεχόμενο να εγκαταλείψουν την Αμερική. Χαρακτηριστικό παράδειγμα η Μάρσι Σορ, η πιο σημαντική ιστορικός των Η.Π.Α., καθηγήτρια Ιστορίας των Ιδεών, σε δηλώσεις της σχετικά με τα μέτρα Τραμπ για την ανώτατη εκπαίδευση, δήλωσε: «Ένιωσα ότι αυτή τη φορά, με τη δεύτερη εκλογή του Τραμπ, τα πράγματα θα είναι πολύ χειρότερα. Τα θεσμικά αντίβαρα έχουν αποδιαρθρωθεί. Η χώρα βρίσκεται σε ελεύθερη πτώση και φοβάμαι ότι θα υπάρξει εμφύλιος πόλεμος και δεν θέλω να φέρω τα παιδιά μου σε μια τέτοια κατάσταση. Δεν αισθάνομαι επίσης ότι το Γέιλ ή άλλα αμερικανικά πανεπιστήμια θα καταφέρουν να προστατεύσουν τους φοιτητές και το ακαδημαϊκό προσωπικό».

Στο ζοφερό αυτό για την επιστήμη περιβάλλον της Αμερικής, η Ευρώπη υψώνει το ανάστημά της με την πεποίθηση ότι η ελευθερία της επιστήμης και της έρευνας είναι ένα από τα ισχυρά της σημεία. Ο πρόεδρος της Γαλλίας Εμμανουέλ Μακρόν πήρε την πρωτοβουλία για την προσέλκυση επιστημονικού και ερευνητικού δυναμικού στην Ευρώπη, και μαζί με την πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ούρσουλα φον ντερ

Λάιεν μίλησαν στην κορυφαία διεθνή εκδήλωση «Choose Europe for Science», που πραγματοποιήθηκε στο Πανεπιστήμιο της Σορβόνης στο Παρίσι. Στην εκδήλωση αυτή προσκλήθηκε από τον πρόεδρο Εμ. Μακρόν ο Πρύτανης του Πανεπιστημίου Αθηνών, Καθηγητής Γεράσιμος Σιάσος.

Ο Γάλλος πρόεδρος τόνισε χαρακτηριστικά στην εκδήλωση ότι δεν μπορεί να υπάρξει βιώσιμη Δημοκρατία χωρίς ελεύθερη και ανοικτή επιστήμη, και δεν θα μπορούσε να φανταστεί ότι μια από τις μεγαλύτερες δημοκρατίες στον κόσμο, θα καταργούσε ερευνητικά προγράμματα, με κριτήριο ότι υπήρχε η λέξη «διαφορετικότητα» στα προγράμματα αυτά!

Το πρόγραμμα «Choose Europe for Science» είναι ύψους 500 εκατομμυρίων ευρώ, για το διάστημα 2025-2027 και θα προσελκύσει ξένους καταξιωμένους επιστήμονες από όλον τον κόσμο, ενώ το 3% του προϋπολογισμού θα επενδυθεί στην έρευνα.

Η συμμετοχή του ΕΚΠΑ με επικεφαλής τον Πρύτανη Καθηγητή Γερ. Σιάσο είναι ιδιαίτερα σημαντική για την ενίσχυση της θέσης της Ελλάδας στην Ευρώπη και διεθνώς στον επιστημονικό χώρο. Θα αναπτυχθούν ιδιαίτερες συνεργασίες με το Πανεπιστήμιο της Σορβόνης και θα εξασφαλιστεί λαμπρό μέλλον της έρευνας στη χώρας μας.

Η Ευρώπη, λοιπόν, με πρωταγωνιστή τον πρόεδρο της Γαλλίας, αφυπνίστηκε και αποφάσισε να σταθεί στο πλευρό λαμπρών επιστημόνων και της Αμερικής, που απειλούνται με απόλυση, ή οδηγούνται σε αναγκαστική παραίτηση.

Επιτέλους, μέσα στο σκοτεινό από πολέμους, λιτότητα, πανδημία διεθνές περιβάλλον, μια αχτίδα φωτός έλαμψε με την πρωτοβουλία του Εμ. Μακρόν και έδωσε σε όλους μας την ελπίδα για έναν κόσμο καλύτερο.

Η κυρία Στέλλα Πριόβολου είναι ομότιμη καθηγήτρια, πρόεδρος Σώματος Ομοτίμων Καθηγητών ΕΚΠΑ, έφορος Σχολών Φιλολογικού Συλλόγου Παρνασσός.